

Jaarverslag 2015

D66

1. Inhoudsopgave

1.	INHOUDSOPGAVE	2
2.	BESTUURSVERSLAG	3
3.	FINANCIËLE UITKOMSTEN 2014	5
4.	BEGROTING 2015	7
5.	BALANS PER 31 DECEMBER 2014	8
6.	REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2014	10
7.	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING RESULTAAT	11
8.	TOELICHTING OP DE BALANS	13
8.1	VASTE ACTIVA.....	13
8.2	VLOTTENDE ACTIVA.....	14
8.3	EIGEN VERMOGEN.....	16
8.4	KORTLOPENDE SCHULDEN.....	17
8.5	NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN.....	19
9.	TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN	20
9.1	BATEN	20
9.2	INDIRECTE VERENIGINGSLASTEN	22
9.3	DIRECTE VERENIGINGSLASTEN	26
9.4	FINANCIËLE BATEN EN LASTEN.....	32
10.	OVERIGE GEGEVENS	33
11.	ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING DOOR HET BESTUUR	34

2. Bestuursverslag

Hierbij heb ik het genoegen u de jaarrekening over 2015 aan te bieden. Deze is besproken met de Financiële Commissie, vastgesteld door het Landelijk Bestuur en door de externe accountant voorzien van een goedkeurende verklaring.

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66, gevestigd Hoge Nieuwstraat 30 te Den Haag is in 1966 opgericht. De vereniging stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat. Het partijbestuur bestaat uit de volgende personen:

Letty Demmers	Voorzitter
Henk Beerten	Politiek secretaris en bestuurslid kennis en kunde
Robert Strijk	Penningmeester, vicevoorzitter, bestuurslid financiën en personeelsbeleid
Tjeerd Dierckxsens	Internationaal secretaris en bestuurslid internationale betrekkingen
Saskia Boelema	Bestuurslid talentontwikkeling en opleidingen
Annelou van Egmond	Bestuurslid campagne, marketing, communicatie en congres
Michiel Verkoulen	Bestuurslid leden- en fondsenwerving
Said Kasmi	Bestuurslid vereniging, afdelingen en regio's

De functie van directeur van het Landelijk Bureau wordt vervuld door Bernique Tool.

Terugblik op 2015

In 2015 hebben de leden van D66 Letty Demmers verkozen tot nieuwe Partijvoorzitter. Zij volgt daarmee Fleur Gräper- van Koolwijk op. Fleur is na een succesvolle bestuursperiode in mei 2015 aangetreden als gedeputeerde in Groningen. Said Kasmi is na een interim-periode als opvolger van Wichard de Wolf, door het congres verkozen als bestuurslid Afdelingen en Regio's. Tjeerd Dierckxsens volgde Robert Farla op na 6 jaar met bevoegdheid Internationaal Secretaris te zijn geweest.

In 2015 voerden we campagne voor de Provinciale Staten en daarmee ook voor de vertegenwoordiging van D66 in de Eerste Kamer. We hebben een stevige opvallende campagne gevoerd. Het was zeker niet gemakkelijk om een goed resultaat te behalen. Deze intensiteit bracht wel een prachtig resultaat: 67 Statenleden en 10 Gedeputeerden. We zijn van 8,37% van de stemmen in 2011 naar 12,46% van de stemmen in 2015 gegaan. In de Eerste Kamer is onze fractie daarmee gegroeid van 5 naar 10 zetels. Een bijzondere verdubbeling voor fractievoorzitter Thom de Graaf. Er is door de hele partij, op alle denkbare manieren, hard gewerkt aan deze campagne. In de periode van formaties na de uitslag van de PS2015 verkiezing is extra coaching geboden aan onderhandelaars en formateurs.

Op het gebied van ICT is gekozen voor inzet op applicatiebeheer in eigen huis. Dit bracht veel efficiency, maar heeft een uitbreiding in capaciteit gevraagd. Daar staat tegenover dat de reguliere jaarlijkse kosten voor ICT aan derden beperkt is gebleven.

Op financieel gebied blijven de uitdagingen groot. Ondanks inzet en capaciteit op ledenwerving is explosieve groei moeilijk gebleken. Hier was in de begroting 2015 al rekening mee gehouden. De inzet op fondsenwerving blijkt zijn uitwerking te hebben. Door kostenbewustzijn, sluiten we het jaar af met een positief saldo van baten en lasten van € 339.661 voor de landelijke organisatie. Naast kostenbewustzijn komt dit mede door het onttrekken van campagnekosten aan de verkiezingsreserves in het boekjaar waarin deze kosten zijn gemaakt. In de begroting 2015 is uitgegaan van een totaal campagnebudget van 300.000 euro, waarbij feitelijk een deel al in 2014 aan de verkiezingsreserve is onttrokken. In 2015 is aan het campagneteam een groter budget toegekend door het Landelijk Bestuur. Hier staan extra inkomsten op fondsenwerving ten behoeve van de Provinciale Staten campagne tegenover.

De afdelingen en regio's behaalden samen een positief resultaat van € 454.800. In een jaar waar ook campagne is gevoerd kunnen we concluderen dat de afdelingen en regio's samen gezien er financieel goed voor staan. We kijken met ambitie en vertrouwen uit naar de komende jaren.

Robert Strijk
Penningmeester Vereniging politieke partij Democraten 66

3. Financiële uitkomsten 2015

Vereniging Politieke Partij Democraten 66, exclusief de afdelingen en regio's

Het jaar 2015 sluit met een positief saldo van baten en lasten van € 339.661 op landelijk niveau. Het aantal leden is over 2015 met 0,6% gestegen tot 25.349 geregistreerde leden per 31 december 2015. De totale contributie opbrengst is gestegen met € 72.000 ten opzicht van 2014. In 2015 hebben we onder andere ingezet op het voldoen van contributies via notariële aktes om zo de gemiddelde contributie per lid te laten stijgen. De gemiddelde contributie is gestegen met 2,46% ten opzichte van 2014.

De afdrachten van landelijk en Europees politiek vertegenwoordigers zijn volgens begroting en afdrachtenregeling 2015 gerealiseerd. Een aantal burgemeesters heeft geen gehoor gegeven aan de oproep een jaarlijkse afdracht te doen aan de partij.

De beschikbare middelen voor activiteiten aan de basis (€ 80.000), opgenomen onder kosten verenigingsactiviteiten, regio's en (thema) afdelingen, zijn grotendeels benut.

Alle baten en lasten worden in paragraaf 9 verder toegelicht.

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies	2.542.000	2.376.782	2.305.135
Subsidie	957.000	957.017	952.794
Overige baten	288.000	269.052	302.722
Totaal baten	<u>3.787.000</u>	<u>3.602.851</u>	<u>3.560.651</u>
Indirecte verenigingslasten	2.294.000	2.120.202	1.970.224
Verenigingsactiviteiten, regio's en (thema) afdelingen	414.000	326.162	427.789
Verkiezingscampagnes	300.000	391.903	524.696
Overige directe verenigingslasten	554.000	420.960	525.218
Financiële lasten	0	3.963	2.445
Totaal lasten	<u>3.562.000</u>	<u>3.263.190</u>	<u>3.450.372</u>
Resultaat boekjaar	<u>225.000</u>	<u>339.661</u>	<u>110.279</u>

Per ultimo 2015 bedraagt de Bestemmingsreserve verkiezingen € 1.143.510 en de Algemene reserve € 327.142. De Algemene reserve wordt aangewend voor alles wat geen betrekking heeft op de Bestemmingsreserve en staat geheel ter vrije beschikking aan de activiteiten welke niet geformuleerd zijn in de Bestemmingsreserve.

Afdelingen en regio's

Op verzoek van de extern accountant en in nauwe samenspraak met de Financiële Commissie heeft het Landelijk Bestuur in 2011 vastgesteld dat zij juridisch gezien de verantwoordelijkheid draagt over de financiën van de gehele vereniging. Feitelijk betekent dit dat het bestuur ook verantwoording dient af te leggen over de financiën op decentraal niveau. Immers het Landelijk Bestuur handelt als bestuurder van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66. Die vereniging staat bekend als één rechtspersoon, hetgeen impliceert dat afdelingen en regio's geen separate rechtspersonen zijn. Daarom worden met ingang van 2011 de cijfers van de afdelingen en regio's opgenomen in de jaarrekening van D66.

Onderstaand vindt u een verkorte balans en rekening van baten en lasten van de afdelingen en regio's, welke dus in de jaarrekening is verwerkt.

Balans van de afdelingen en regio's

Debet				Credit	
	31-12-15	31-12-14		31-12-15	31-12-14
LaBu D66	18.703	4.571	Algemene reserve	1.075.235	848.457
Overige vorderingen	72.663	84.380	Reserve verkiezingen	906.193	678.171
Liquide middelen	1.976.088	1.540.408	Schulden	86.026	102.731
Totaal	2.067.454	1.629.359	Totaal	2.067.454	1.629.359

Rekening van baten en lasten afdelingen en regio's

	2015	2015	2014
	<u>Begroting</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>Werkelijk</u>
Bijdrage politiek vertegenwoordigers	789.000	847.995	727.776
Bijdrage Landelijk Bureau	265.000	188.810	278.496
Overige baten	130.000	294.843	393.261
Totaal baten	<u>1.184.000</u>	<u>1.331.648</u>	<u>1.399.533</u>
Bestuur	69.000	61.157	70.814
Campagne	419.000	416.199	1.379.584
Verenigingsactiviteiten	250.000	221.282	171.363
Opleidingen	45.000	31.995	36.040
Overige lasten	188.000	146.215	209.371
Totaal lasten	<u>971.000</u>	<u>876.848</u>	<u>1.867.172</u>
Resultaat boekjaar afdelingen en regio's	<u>213.000</u>	<u>454.800</u>	<u>-/- 467.639</u>

De Algemene reserve wordt aangewend voor alles wat geen betrekking heeft op de Bestemmingsreserve en staat geheel ter vrije beschikking aan de activiteiten welke niet geformuleerd zijn in de Bestemmingsreserve.

4. Begroting 2016

Voor 2016 zien de begrotingen van de landelijke organisatie en de afdelingen regio's er als volgt eruit:

(Bedragen x € 1.000)	Landelijk	Afdelingen & Regio's	Eliminaties	Totaal
Baten				
Contributies	2.310	0	0	2.310
Subsidies	939	0	0	939
Overige baten	288	1.162	-/- 188	1.262
Totaal baten	3.537	1.162	-/- 188	4.511
Lasten				
Personeelskosten	1.802	0	0	1.802
Afschrijvingen	119	0	0	119
Overige indirecte kosten	245	137	0	382
<i>Indirecte lasten</i>	<i>2.166</i>	<i>137</i>	<i>0</i>	<i>2.303</i>
Bestuurskosten	39	73	0	112
Congreskosten	255	0	0	255
Opleidingen	69	54	0	123
Marketing en communicatie / de Democraat	428	0	0	428
Verkiezingscampagnes	0	267	0	267
Verenigingsactiviteiten, regio's en (thema) afdelingen	404	245	-/- 188	461
Bijdrage gelieerde organisaties	8	0	0	8
<i>Verenigingslasten</i>	<i>1.203</i>	<i>639</i>	<i>-/- 188</i>	<i>1.654</i>
Totaal lasten	3.369	776	-/- 188	3.957
Resultaat voor financiële baten en lasten	168	386	0	554
Financiële baten en lasten	-/- 3	0	0	-/- 3
Resultaat	165	386	0	551

De eliminatie posten betreffen de reguliere afdracht van de landelijke organisatie aan de afdelingen en regio's op basis van het aantal leden, alsmede de bijdragen in "activiteiten aan de basis". Ook de bijdragen van de afdelingen en regio's in de websitekosten zijn geëlimineerd.

De begroting 2016 van de landelijke organisatie is op najaarscongres C102 d.d. 31 oktober 2015 goedgekeurd. De geconsolideerde begroting van de afdelingen en regio's is overgenomen uit de aangeleverde stukken van de afdelingen en regio's.

Het begrote landelijk resultaat 2016 zal grotendeels worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve verkiezingsfonds. Voor de afdelingen en regio's wordt door de lokale en regionale ledenvergaderingen bij het vaststellen van de jaarrekening bepaald hoe wordt omgegaan met een eventueel saldo van baten en lasten. Het totaal cumulatief geprognosticeerde saldo leidt tot een dotatie aan de reserves.

5. Balans per 31 december 2015

(na resultaatbestemming)

	31 december 2015		31 december 2014	
Activa				
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa	93.827		174.595	
Materiële vaste activa	23.659	117.486	34.996	209.591
	-----		-----	
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Geleerde organisaties	6.337		62.253	
Ministerie van BZK	189.010		186.051	
Debiteuren	25.477		54.878	
Overige vorderingen en overlopende activa	265.263	486.087	298.288	601.470
	-----		-----	
Liquide middelen				
Liquide middelen, Landelijk Bureau	1.343.923		808.430	
Liquide middelen afdelingen en regio's	1.976.088	3.320.011	1.540.408	2.348.838
	-----		-----	
		<u>3.923.584</u>		<u>3.159.899</u>

	31 december 2015		31 december 2014	
Passiva				
EIGEN VERMOGEN				
Eigen vermogen Landelijk Bureau				
Algemene reserve	327.142		287.481	
Bestemmingsreserve verkiezingen	1.143.510	1.470.652	843.510	1.130.991
	-----		-----	
Eigen vermogen afdelingen en regio's				
Algemene reserve	1.075.235		789.046	
Bestemmingsreserve verkiezingen	906.193	1.981.428	737.582	1.526.628
	-----		-----	
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Gelieerde organisaties	42.330		27.587	
Crediteuren	169.117		178.458	
Vooruit ontvangen contributies	7.520		13.458	
Belastingen	50.771		70.334	
Overige schulden en overlopende passiva	201.766	471.504	212.443	502.280
	-----	<u>3.923.584</u>	-----	<u>3.159.899</u>

6. Rekening van Baten en Lasten 2015

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
BATEN			
Contributies	2.542.000	2.376.782	2.305.135
Subsidie	957.000	957.017	952.794
Overige baten	1.207.000	1.407.908	1.423.759
	<u>4.706.000</u>	<u>4.741.707</u>	<u>4.681.688</u>
LASTEN			
Personeelskosten	1.753.000	1.659.233	1.530.375
Afschrijvingen	172.000	142.514	171.669
Overige indirecte lasten	531.000	379.915	477.551
	<u>2.456.000</u>	<u>2.181.662</u>	<u>2.179.595</u>
	<i>Subtotaal indirecte lasten</i>		
Bestuurskosten	106.000	93.791	130.824
Internationale samenwerking	19.000	1.180	0
Congreskosten	175.000	175.999	184.560
Opleidingen	128.000	71.321	141.519
Marketing en communicatie / ledenblad de Democraat	190.000	191.962	161.819
Verkiezingscampagnes	719.000	821.775	1.904.280
Verenigingsactiviteiten, regio's en (thema) afdelingen	425.000	354.652	320.656
Gelieerde organisaties	50.000	50.941	13.350
	<u>1.812.000</u>	<u>1.761.621</u>	<u>2.857.008</u>
	<i>Subtotaal directe verenigingslasten</i>		
Totaal lasten	<u>4.268.000</u>	<u>3.943.283</u>	<u>5.036.603</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten	<u>438.000</u>	<u>798.424</u>	<u>-/- 354.915</u>
Financiële baten en lasten (-/- is last)	0	-/- 3.963	-/- 2.445
	<u>438.000</u>	<u>794.461</u>	<u>-/- 357.360</u>
Resultaat boekjaar	<u>438.000</u>	<u>794.461</u>	<u>-/- 357.360</u>
Resultaatbestemming			
Dotatie algemene reserve Landelijk Bureau	25.000	39.661	109.975
Dotatie bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau	500.000	691.903	525.000
Onttrekking bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau	-/-300.000	-/- 391.903	-/- 524.696
Dotatie resp. onttrekking algemene reserve afdelingen en regio's	0	286.189	-/- 105.779
Dotatie resp. onttrekking bestemmingsreserve verkiezingen afdelingen en regio's	213.000	168.611	-/- 361.860
	<u>438.000</u>	<u>794.461</u>	<u>-/- 357.360</u>
Resultaat boekjaar	<u>438.000</u>	<u>794.461</u>	<u>-/- 357.360</u>

7. Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66, gevestigd Hoge Nieuwstraat 30 te Den Haag is in 1966 opgericht. De vereniging stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat.

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is met inachtneming van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven" opgesteld.

Consolidatie

De respons op de gegevensvraag bij de afdelingen en regio's, over de realisatie van 2015, is 98% geweest, hetgeen 99,52% van de leden vertegenwoordigt. Voor 2015 hebben 4 geografische afdelingen geen verantwoording aangeleverd. Met behulp van de bankmutaties zijn deze afdelingen alsnog meegeconsolideerd.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen dan wel de lagere realiseerbare waarde. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op onder de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling beschreven manier gewaardeerd.

Overig

Alle overige in de balans opgenomen posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vereniging is niet vennootschapsbelastingplichtig.

8. Toelichting op de balans

8.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

	31 december 2015	31 december 2014
Aanschafwaarde	412.454	375.003
Cumulatieve afschrijvingen	318.627	-/- 200.408
Boekwaarde	<u>93.827</u>	<u>174.595</u>

Verloop van de immateriële vaste activa in 2015

	Computer software
Boekwaarde per 1 januari	174.595
Bij: investeringen	37.451
Af: afschrijvingen	-/- 118.219
Boekwaarde per 31 december	<u>93.827</u>
Afschrijvingspercentage	33%

De investeringen van € 37.451 betreffen met name:

- Ontwikkeling congres-app/digitale congreskrant
- Doorontwikkeling van CRM en ledensysteem
- Eerste investeringen in een talenten/HR-systeem

Materiële vaste activa

	31 december 2015	31 december 2014
Aanschafwaarde	404.053	391.095
Cumulatieve afschrijvingen	-/- 380.394	-/- 356.099
Boekwaarde	<u>23.659</u>	<u>34.996</u>

Verloop van de materiële vaste activa in 2015

	Inventaris	Computer hardware	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	15.159	19.837	34.996
Bij : investeringen	3.174	9.784	12.958
Af: Afschrijvingen	-/- 7.105	-/- 17.190	-/- 24.295
Boekwaarde per 31 december	<u>11.228</u>	<u>12.431</u>	<u>23.659</u>
Afschrijvingspercentages	20%	33%	

8.2 Vlottende activa

Vorderingen

Gelieerde organisaties

	31 december 2015	31 december 2014
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	0	51.243
Mr. Hans van Mierlo Stichting	6.337	11.010
Saldo	<u>6.337</u>	<u>62.253</u>

Over het gemiddelde rekening-courant saldo is in 2015 en 2014 3,5 % rente berekend.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	31 december 2015	31 december 2014
Te ontvangen subsidie boekjaar	189.010	186.051
Te ontvangen subsidie	<u>189.010</u>	<u>186.051</u>

De daadwerkelijke subsidie over 2015 is afhankelijk van het landelijk aantal leden van alle politieke partijen en kan derhalve afwijken van het in deze jaarrekening opgenomen bedrag aan subsidie. Bij de subsidie aanvraag is uitgegaan van een aantal van 25.250 leden per 1 januari 2015, terwijl het werkelijke aantal leden uit hoofde van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) per 1 januari 2015 23.674 bedraagt. Dit aantal is niet gelijk aan het aantal leden van de vereniging dat bij de toelichting op de baten wordt genoemd, omdat voor de subsidietoekenning alleen die leden meetellen die per 1 januari al lid zijn en die een minimale contributie hebben betaald van € 12. Leden die gedurende het jaar lid worden tellen dus niet mee in subsidie grondslag. Een eventueel verschil in de afrekening 2015 zal in 2016 worden verantwoord.

Debiteuren

	31 december 2015	31 december 2014
Debiteuren	25.477	54.878
Saldo	<u>25.477</u>	<u>54.878</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2015	31 december 2014
Vorderingen van afdelingen en regio's op derden	72.663	84.380
Vooruitbetaalde campagnekosten	0	62.639
Vooruitbetaalde kosten automatisering (hosting, licenties en onderhoud)	70.287	49.526
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	37.206	39.042
Vooruitbetaalde kosten OV jaarkaarten	11.570	13.984
Nog te ontvangen rente	9.859	10.684
Te ontvangen contributies	25.449	8.413
Depot TNT post	7.560	7.560
Vooruitbetaalde pensioenpremie	5.285	5.978
Nog te ontvangen ziekengelduitkering	5.537	0
Nettolonen	1.011	0
Vooruitbetaalde overige kosten	18.836	16.082
Saldo	<u>265.263</u>	<u>298.288</u>

Liquide middelen

	31 december 2015	31 december 2014
Rabobank renterekening	1.116.548	556.617
Rabobank rekening-courant	201.235	120.805
ING rekening-courant	26.140	73.792
ASN bank renterekening	0	57.216
	-----	-----
Liquide middelen Landelijk Bureau	1.343.923	808.430
Liquide middelen afdelingen en regio's	1.976.088	1.540.408
	-----	-----
Saldo	<u>3.320.011</u>	<u>2.348.838</u>

De liquide middelen staan ter vrije besteding van de vereniging en zijn direct opvraagbaar.

8.3 Eigen Vermogen

Eigen Vermogen Landelijk Bureau

Algemene reserve

	31 december 2015	31 december 2014
Saldo per 1 januari	287.481	177.506
Bestemming resultaat boekjaar	39.661	109.975
	-----	-----
Saldo per 31 december	<u>327.142</u>	<u>287.481</u>

Bestemmingsreserve verkiezingen

	2015	2014
Saldo per 1 januari	843.510	843.206
Bestemming resultaat boekjaar, dotatie	691.903	525.000
Bestemming resultaat boekjaar, onttrekking	-/- 391.903	-/- 524.696
	-----	-----
Saldo per 31 december	<u>1.143.510</u>	<u>843.510</u>

Het bestuur kan zonder belemmeringen beschikken over de algemene reserve, mits besteed voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht.

De bestemmingsreserve verkiezingen dient ter dekking van de kosten die samenhangen met de komende verkiezingscampagne in 2017 of zoveel eerder als er verkiezingen zijn. Toevoegingen en onttrekkingen vinden hoofdzakelijk plaats via de jaarlijkse bestemming van het exploitatieresultaat. Alle campagnekosten worden in de jaarrekening apart gepresenteerd.

Eigen Vermogen afdelingen en regio's

Algemene reserve

	2015	2014
Saldo per 1 januari	789.046	894.825
Bestemming resultaat boekjaar	286.189	-/- 105.779
Saldo per 31 december	<u>1.075.235</u>	<u>789.046</u>

Bestemmingsreserve verkiezingen

	2015	2014
Saldo per 1 januari	737.582	1.099.442
Bestemming resultaat boekjaar	168.611	-/- 361.860
Saldo per 31 december	<u>906.193</u>	<u>737.582</u>

Het eigen vermogen is vrij besteedbaar door de afdelingen en regio's.

8.4 Kortlopende schulden

Gelieerde organisaties

	31 december 2015	31 december 2014
Vereniging Jonge Democraten D66	16.162	18.243
Te betalen aan fracties	16.589	9.344
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	9.579	0
Saldo	<u>42.330</u>	<u>27.587</u>

Over het gemiddelde saldo is in 2015 3,5 % rente berekend. In 2014 was dit eveneens 3,5 %.

Crediteuren

	31 december 2015	31 december 2014
Saldo conform crediteurenadministratie	<u>169.117</u>	<u>178.458</u>

Vooruitontvangen contributies

	31 december 2015	31 december 2014
Saldo conform ledenadministratie	<u>7.520</u>	<u>13.458</u>

Belastingen

	31 december 2015	31 december 2014
Loonheffing	<u>50.771</u>	<u>70.334</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	31 december 2015	31 december 2014
Schulden van afdelingen en regio's aan derden	86.026	80.831
Reservering vakantiegeld, -dagen en eindejaarsuitkering	67.757	75.997
Accountantskosten	25.879	26.000
Te betalen rente-, bankkosten	6.524	6.260
Te betalen aan de Vereniging Vrienden van de JD	0	4.751
Te betalen administratiekosten	0	2.938
Te betalen inhuur derden	0	2.936
Vooruit ontvangen afdracht politiek vertegenwoordiger	1.000	2.840
Vooruit ontvangen bijdrage congres en trainingen	0	1.935
Te betalen energiekosten	0	731
Vooruit ontvangen overige bedragen	4.000	0
Te betalen overige kosten en overlopende passiva	10.580	7.224
Saldo	<u>201.766</u>	<u>212.443</u>

8.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurcontracten

Door de Vereniging is per 1 oktober 2009 een huurcontract voor 5 jaar afgesloten voor kantoorruimte aan de Hoge Nieuwstraat 30. Dit huurcontract is verlengd met opnieuw 5 jaar tot oktober 2018. De huursom bedraagt € 75.000 op jaarbasis. Gekoppeld aan deze contractverlenging is een jaarlijkse korting op de huursom.

Ook is er ruimte gehuurd in de aangrenzende panden aan Hoge Nieuwstaat, nummer 28 en 26. Deze huurcontracten zijn jaarlijks opzegbaar met ingang van 1 januari van elk jaar. De huursom voor de deze contracten bedraagt € 54.000 per jaar.

Door de vereniging is een contract afgesloten voor de kopieermachines. De verplichting is aangegaan tot en met 31 januari 2018 voor een jaarbedrag van circa € 8.000.

9. Toelichting op de rekening van Baten en Lasten

9.1 Baten

Contributies

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies D66 leden	2.440.000	2.296.426	2.210.515
Contributies Combileden	102.000	80.356	94.620
Saldo contributies Landelijk Bureau	<u>2.542.000</u>	<u>2.376.782</u>	<u>2.305.135</u>

Het ledenaantal bedraagt per 31 december 2015 25.349. Dit betekent een stijging van 0,6% ten opzichte van de stand ultimo 2014 (25.190). De gemiddelde contributie per lid per jaar bedraagt € 93,75 en is daarmee gestegen ten opzichte van 2014. Dit is een gemiddelde contributie inclusief de combileden, die met een bijdrage van € 25 per jaar (waarvan € 10 voor de JD) materiële invloed hebben op dit gemiddelde contributiebedrag. Puur kijkend naar niet combileden is de gemiddelde contributie € 111 per jaar. Dit is gelijk gebleven ten opzichte van 2014.

Subsidie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Subsidie 2015 algemeen	957.000	945.052	0
Subsidie 2014 algemeen	0	11.965	930.257
Subsidie 2013 algemeen	0	0	22.537
Subsidie BZK Landelijk Bureau	<u>957.000</u>	<u>957.017</u>	<u>952.794</u>

De maximale subsidie voor buitenlandse activiteiten bedraagt in 2015 € 216.398. Deze subsidie is volledig verantwoord binnen IDI ter dekking van gemaakte kosten.

Overige baten

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Schenken en giften	221.000	192.659	174.357
Afdracht politiek vertegenwoordigers	57.000	69.183	57.664
Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	0	0	61.196
Overig	10.000	7.210	9.505
<i>Saldo overige baten Landelijk Bureau</i>	<i>288.000</i>	<i>269.052</i>	<i>302.722</i>
Afdracht politiek vertegenwoordigers afdelingen en regio's	789.000	847.995	727.776
Overige baten afdelingen en regio's	130.000	290.861	393.261
Saldo overige baten totaal	<u>1.207.000</u>	<u>1.407.908</u>	<u>1.423.759</u>

Schenken

Gedurende de Provinciale Statenverkiezingen en lopende het jaar heeft D66 giften ontvangen ter ondersteuning van de partij. Conform de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) registreert D66 alle schenkingen en afdrachten van € 1.000 per jaar of meer. Uit deze registratie blijkt dat D66 op landelijk niveau van 65 particulieren een schenking of afdracht heeft ontvangen van € 1.000 of meer, waarvan 6 personen een bedrag schonken van € 4.500 of meer. Hieronder volgt een specificatie van de personen die € 4.500 of meer hebben geschonken:

<u>Naam</u>	<u>Woonplaats</u>	<u>Bedrag</u>
R.H. Defares	Amsterdam	25.000
W.M. Witteveen	Den Haag	14.500
M.A. Antal	Amsterdam	8.250
W. Sijthoff	Amsterdam	7.500
C.M.J.C. Pauw	Den Haag	6.000
J. T.M. Hovig	Zwijndrecht	4.500

Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66

In de vergadering van 13 december 2013 heeft het bestuur van de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66 besloten de Stichting per 31-12-2013 op te heffen. Tevens is besloten dat het vermogen van de Stichting (€ 111.000) ten goede komt aan de Vereniging, € 50.000 als bijdrage voor 2013 en € 61.000 voor 2014.

Afdracht politiek vertegenwoordigers

In 2015 had D66 21 burgemeesters en 1 Commissaris van de Koning die lid zijn van de Vereniging Democraten 66. Volgens de afdrachtenregeling wordt hen verzocht een bijdrage te doen aan de vereniging. Deze afdracht bedroeg in 2014 € 18.506 (2014: € 11.984).

9.2 Indirecte verenigingslasten

Personeelskosten

Salarissen:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Brutoloon (inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering)	1.301.000	1.264.949	1.130.359
Uitzendkrachten / inhuur derden	48.000	32.579	57.074
Premie verzekering loondoorbetaling bij ziekte	32.000	26.339	29.343
Verjaardagbonus	5.000	0	1.692
Uitgekeerde vergoeding loondoorbetaling bij ziekte	0	-/- 32.770	-/- 10.438
	-----	-----	-----
Saldo salarissen Landelijk Bureau	1.386.000	1.291.097	1.208.030

Sociale lasten en pensioenen:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Sociale lasten	201.000	208.989	187.940
Pensioenpremie	66.000	44.994	43.064
	-----	-----	-----
Saldo sociale lasten en pensioenen Landelijk Bureau	267.000	253.983	231.004

Overige personeelskosten:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Reiskosten woon werkverkeer	42.000	63.778	35.002
Opleidingskosten personeel	25.000	8.916	28.222
Telefoonvergoeding	6.000	5.415	6.952
Bloemen en presentjes voor vrijwilligers en personeel	5.000	6.463	6.270
Personeelsuitje / recepties	10.000	10.262	5.330
Arbokosten	6.000	5.063	5.040
Hotelkosten bij overwerk	3.000	2.396	278
Overige personeelskosten	3.000	11.860	4.247
	-----	-----	-----
Saldo overige personeelskosten Landelijk Bureau	100.000	114.153	91.341

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo personeelskosten Landelijk Bureau	<u>1.753.000</u>	<u>1.659.233</u>	<u>1.530.375</u>

Aantal personeelsleden ultimo boekjaar (fte)

Algemeen, indirect	12 (8,3)	14 (11,4)	13 (10,9)
Marketing en communicatie	10 (7,5)	13 (10,3)	13 (10,7)
Verenigingsondersteuning	7 (6,0)	9 (8,2)	6 (5,7)
Scouting, opleiding, training	5 (4,2)	4 (3,8)	4 (3,5)
	-----	-----	-----
<i>Totaal</i>	<i>34 (26,0)</i>	<i>40 (33,7)</i>	<i>36 (30,8)</i>

Ultimo 2015 waren er 6 stagiaires (4,6 fte) werkzaam bij D66. In 2014 waren dit er 9 (7,4 fte). Deze fte's zijn meegeteld in bovenstaand overzicht. In 2015 en 2016 zijn de salarissen voor medewerkers Landelijk Bureau D66 in lijn gebracht met het onderhandelingsresultaat salarisschalen BBRA 2015 en 2016.

Pensioenregeling

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar en is naar zijn aard een beschikbare premie regeling. De vereniging heeft in het geval van een tekort bij de verzekeraar geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De verschuldigde premies worden daarom als last in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarop ze betrekking hebben.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Afschrijving computersoftware	141.000	118.219	120.410
Saldo afschrijvingen immateriële vaste activa Landelijk Bureau	<u>141.000</u>	<u>118.219</u>	<u>120.410</u>

Materiële vaste activa

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Afschrijving computerhardware	20.000	17.190	26.204
Afschrijving kantoorinrichting	11.000	7.105	25.055
Saldo afschrijvingen materiële vaste activa Landelijk Bureau	<u>31.000</u>	<u>24.295</u>	<u>51.259</u>
Saldo afschrijvingen Landelijk Bureau	<u>172.000</u>	<u>142.514</u>	<u>171.669</u>

In 2015 is er geïnvesteerd in een online scan, dat provinciale statenleden ondersteunt in hun keuze zich wel of niet te kandideren. De investering wordt in 3 jaar afgeschreven. Verder zijn uitgebreide investeringen in ICT verschoven naar 2016. Dit heeft tot gevolg dat de afschrijvingskosten op computersoftware is gedaald ten opzichte van 2014.

Overige indirecte lasten

Huisvestingskosten:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur gebouw	130.000	128.832	127.740
Energie en water	10.000	5.210	8.985
Beveiliging pand en alarmopvolging	2.500	1.517	2.552
Onderhoudskosten pand	2.500	2.056	1.271
Onroerende zaakbelasting en andere heffingen	3.000	1.547	1.087
Inrichtingskosten pand	2.000	619	684
Overige huisvestingskosten	3.000	0	22
Saldo huisvestingskosten Landelijk Bureau	<u>153.000</u>	<u>139.781</u>	<u>142.341</u>

Kantoorkosten:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Onderhoud computerhardware en -software	70.000	78.950	72.531
Portikosten	32.500	29.735	30.944
Telefoonkosten	11.000	7.506	10.797
Koffie, thee en huishoudelijke artikelen	9.000	9.104	10.156
Verzekeringspremie	6.000	7.404	7.867
Kopieerkosten	10.000	7.235	7.390
Juridische- en advieskosten	7.000	6.533	6.824
ADSL verbinding	7.000	7.247	6.661
Briefpapier, visitekaartjes, enveloppen, blanco papier	10.000	15.167	4.451
Kantoorbehoeften	5.000	4.136	3.725
Abonnementen	1.500	1.378	1.333
Overige kantoorkosten	10.000	8.424	6.783
	-----	-----	-----
Saldo kantoorkosten Landelijk Bureau	<u>179.000</u>	<u>182.819</u>	<u>169.462</u>

Op telefoonkosten is het gelukt te besparen. In 2015 is de voorraad briefpapier en enveloppen aangevuld, waarmee ook voor 2016 wordt voorzien in de behoefte.

Administratiekosten:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Fondsenwerving, donatiebrieven en acties	102.000	15.283	32.536
Contributiebriefen en incassokosten	16.000	23.464	29.169
Accountantskosten	32.000	27.898	20.595
Kosten salarisadministratie	11.000	12.326	11.712
Software financiële administratie	3.000	4.585	4.489
	-----	-----	-----
Saldo administratiekosten Landelijk Bureau	<u>164.000</u>	<u>83.556</u>	<u>98.501</u>

In de begroting 2015 was rekening gehouden met een hoger bedrag aan accountantskosten dan we voor 2014 realiseerden. In de begroting 2015 waren een aantal kostenposten voor contributiebriefen onder 'fondsenwerving' gevat, dit is in de realisatie wel op de rechtmatige post geboekt.

Doorbelaste personeelskosten en overhead:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Doorbelast aan Mr. Hans van Mierlo Stichting	-/- 47.000	-/- 60.855	-/- 53.486
Doorbelast aan Jonge Democraten	-/- 42.000	-/- 43.000	-/- 43.000
Doorbelast aan Stichting IDI	-/- 16.000	-/- 22.325	-/- 23.438
Doorbelast aan Stichting Fractiewerk D66	-/- 15.000	-/- 15.000	-/- 15.000
Doorbelast aan fractie Europees Parlement	-/- 7.000	-/- 7.200	-/- 7.200
Doorbelast aan fractie Tweede Kamer	-/- 0	-/- 24.076	-/- 0
	-----	-----	-----
Saldo doorbelast personeel, overhead Landelijk Bureau	<u>-/- 127.000</u>	<u>-/- 172.456</u>	<u>-/- 142.124</u>

Voor gebruik van het kantoor berekent D66 € 15.920 (prijspeil 2015) per fte op jaarbasis, voor met name huur, automatisering en kantoorkosten.

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo overige indirecte lasten Landelijk Bureau	369.000	233.700	268.180
Saldo overige indirecte lasten afdelingen en regio's	162.000	146.215	209.371
	-----	-----	-----
Saldo overige indirecte lasten totaal	<u>557.000</u>	<u>379.915</u>	<u>477.551</u>

9.3 Directe verenigingslasten

Bestuurskosten

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur vergaderruimte vergaderingen bestuur en commissies	2.000	1.175	18.994
Vaste onkostenvergoeding bestuursleden	20.000	13.469	12.667
Catering vergaderingen bestuur en commissies	4.000	3.766	10.838
Overig	11.000	14.224	17.511
	-----	-----	-----
Saldo bestuurskosten Landelijk Bureau	37.000	32.634	60.010
Bestuurskosten afdelingen en regio	69.000	61.157	70.814
	-----	-----	-----
Saldo bestuurskosten Landelijk Bureau	<u>106.000</u>	<u>93.791</u>	<u>130.824</u>

Internationale samenwerking

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lidmaatschap ALDE, ELF en Liberal International	14.000	0	0
Reiskosten buitenland (bezoek ALDE, ELF en zusterpartijen)	5.000	1.180	0
Kosten projecten (ALDE/ELF)	0	0	0
	-----	-----	-----
Saldo internationale samenwerking Landelijk Bureau	<u>19.000</u>	<u>1.180</u>	<u>0</u>

De internationale kosten inzake ALDE/ELF zijn in 2014 en 2015 verantwoord in stichting Internationaal Democratisch Initiatief.

Congreskosten

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur audio, video	120.000	90.038	139.004
Huur congresruimte	46.000	85.636	96.060
Catering congres	45.000	46.980	14.189
Drukwerk	10.000	9.747	13.296
Hotelovernachtingen	12.000	2.884	10.355
Overige congreskosten	12.000	28.210	18.798
Bijdrage door leden	-/- 70.000	-/- 87.496	-/- 107.142
	-----	-----	-----
Saldo congreskosten Landelijk Bureau	<u>175.000</u>	<u>175.999</u>	<u>184.560</u>

Opleidingen

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Assessments en trainingen	105.000	48.723	100.458
Huur ruimte en presentatiematerialen	7.200	12.084	49.788
Vergoeding trainer / spreker opleidingen	2.400	2.387	16.359
Catering	9.600	2.739	12.698
Overige kosten	4.800	10.895	14.087
<i>Totale kosten</i>	<u>129.000</u>	<u>76.828</u>	<u>193.390</u>
Bijdrage	-/- 46.000	-/- 37.502	-/- 87.911
Saldo opleidingen Landelijk Bureau	83.000	39.326	105.479
Opleidingen regio's en afdelingen	45.000	31.995	36.040
Saldo opleidingen totaal	<u>128.000</u>	<u>71.321</u>	<u>141.519</u>

Recapitulatie opleidingskosten:

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Opleiding "talentengroep"	59.000	28.076	75.290
Opleidingen regio's en afdelingen	45.000	31.995	36.040
Opleiding wethouders	0	0	15.786
Opleiding statenleden	5.500	1.808	2.697
Opleiding bestuur(dersvereniging)	0	0	2.300
Opleiding raadsleden	0	0	-/- 3.504
Opleiding overig	18.500	9.442	12.910
Saldo opleidingen totaal	<u>128.000</u>	<u>71.321</u>	<u>141.519</u>

In januari 2014 zijn er nog bijdragen binnengekomen voor een raadsledendag die is gehouden op 14 december 2013.

Marketing en communicatie / Ledenblad de Democraat

Marketing en communicatie:	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Automatisering (o.a. website, domeinnamen, E-voting)	20.000	37.847	62.875
Social Media, online marketing en apps	25.000	23.943	12.365
Promoartikelen: pennen, jassen etc.	77.000	27.729	10.313
Kennismakingsbrochure	0	2.511	8.312
Advertenties	0	3.826	4.832
Onderwijstour	0	0	4.067
Marketingonderzoek	20.000	28.233	3.556
Film, zendtijd politieke partijen	11.000	2.338	3.025
Drukwerk	0	10.721	2.047
Digitale nieuwsbrieven	5.000	2.346	0
Jubileumboek	0	22.349	0
Overig	5.000	5.118	4.052
Bijdrage Tweede Kamer fractie aan website d66.nl	-/- 35.000	-/- 36.166	-/- 37.396
Verkocht merchandising	0	-/- 3.345	-/- 3.126
	-----	-----	-----
Saldo marketing en communicatie Landelijk Bureau	<u>128.000</u>	<u>127.450</u>	<u>74.922</u>

In 2015 is er een investering gedaan in jubileumboeken ter eren van het vijftigjarig bestaan van D66 in 2016. De inkomsten uit verkoop van de jubileumboeken zijn nog onzeker.

De kosten voor automatisering (o.a. website, domeinnamen, E-voting) waren abusievelijk niet volledig in de begroting van 2015 opgenomen.

Ledenblad de Democraat:

In 2015 zijn net als in 2014 drie papieren uitgaven van de Democraat gerealiseerd.

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Drukwerk	26.000	29.321	36.242
Distributie	24.000	20.931	34.889
Ontwerp	10.000	12.282	13.286
Overig	2.000	1.978	2.480
	-----	-----	-----
Saldo Democraat Landelijk Bureau	<u>62.000</u>	<u>64.512</u>	<u>86.897</u>
	-----	-----	-----
Saldo marketing, communicatie, Democraat Landelijk Bureau	<u>190.000</u>	<u>191.962</u>	<u>161.819</u>

Verkiezingscampagnes

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Campagne Gemeenteraadsverkiezingen	0	0	288.550
Campagne verkiezingen Europees Parlement	0	0	199.530
Campagne Provinciale Staten	300.000	391.903	36.616
Campagne Oekraïne referendum	0	13.673	0
	-----	-----	-----
Saldo verkiezingscampagnes Landelijk Bureau	300.000	405.576	524.696
Campagnes regio's en afdelingen	419.000	416.199	1.379.584
	-----	-----	-----
Saldo verkiezingscampagnes totaal	<u>719.000</u>	<u>821.775</u>	<u>1.904.280</u>

De kosten van de verkiezingscampagnes van het Landelijk Bureau in het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Provinciale Staten	Oekraïne referendum
Zendtijd, advertenties, sociale media	292.565	0
Personeel	8.833	0
Merchandising, drukwerk	90.505	
Overig	0	13.673
	-----	-----
Saldo campagnes Landelijk Bureau	<u>391.903</u>	<u>13.673</u>

In de begroting van 2015 is voor de campagne van de Provinciale Staten een bedrag opgenomen van € 300.000. Er is door het Landelijk Bureau een hoger bedrag uitgegeven. De dekking hiervoor werd gegeven door beschikbaar stellen van middelen door afdelingen en regio's voor gezamenlijke inkoop. Ook is er gerichte fondsenwerving voor PS campagne succesvol gerealiseerd.

Verenigingsactiviteiten, regio's en (thema) afdelingen

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lokale en regionale websites	70.000	35.626	71.149
Platforms, thema-afdelingen en debatbijeenkomsten	32.500	13.728	18.424
Bankkosten afdelingen en regio's	15.000	13.884	13.949
Verenigingsactiviteiten	37.500	49.383	0
Overig	20.000	20.749	46.297
Bijdrage	0	0	-/ 526
	-----	-----	-----
Saldo regio's en afdelingen Landelijk Bureau	175.000	133.370	149.293
Leden activiteiten georganiseerd door regio's en afdelingen	250.000	221.282	171.363
	-----	-----	-----
Saldo leden activiteiten, regio's en (thema) afdelingen totaal	<u>425.000</u>	<u>354.652</u>	<u>320.656</u>

In 2015 is overgestapt naar een andere hostingpartner. Dit bracht een flinke kostenbesparing mee. Door andere een andere contractvorm met de Rabobank is ook een besparing mogelijk gebleken op bankkosten. De post verenigingsactiviteiten is gegroeid door het actief onder de aandacht brengen van financiering via Activiteiten aan de Basis. De post overig bevat in 2014 onder andere de kosten voor de herdenkingsdienst na het overlijden van mevrouw Els Borst-Eilers.

Gelieerde organisaties

	2014	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bijdrage vereniging Jonge Democraten	14.000	13.540	13.350
Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	36.000	37.401	0
	-----	-----	-----
Saldo gelieerde organisaties Landelijk Bureau	<u>50.000</u>	<u>50.941</u>	<u>13.350</u>

Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66

D66 heeft een bijdrage gedaan aan IDI inzake D66 gerelateerde activiteiten die tot 2013 in D66 werden verantwoord. Hierbij valt te denken aan het onderhouden van "Europese" contacten met de ELDR of zusterpartijen als de Liberal Democrats, activiteiten voor het opleidingsinstituut Route 66, het Congres, e.a.

Bijdrage vereniging Jonge Democraten

Voor de Jonge Democraten geldt een bijdrage in de huurkosten van € 5.300 en een bijdrage in de werving van leden van € 8.240.

9.4 Financiële baten en lasten

	2015	2015	2014
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bankkosten	0	14.342	13.024
Rente r/c Vereniging Jonge Democraten D66	0	592	384
Rente bank	0	-/- 9.956	-/- 10.709
Rente r/c Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	0	-/- 657	-/- 722
Rente r/c Mr. Hans van Mierlo Stichting	0	-/- 358	-/- 256
Overige rente	0	0	724
Saldo financiële baten en lasten Landelijk Bureau	<u>0</u>	<u>3.963</u>	<u>2.445</u>

10. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Het resultaat van € 794.461 positief is vooruitlopend op de goedkeuring door het congres voor € 391.903 onttrokken aan de bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau, er is € 691.903 toegevoegd aan de bestemmingsreserve verkiezingen Landelijk Bureau, er is € 39.661 toegevoegd aan de algemene reserve Landelijk Bureau, € 286.189 is toegevoegd aan de algemene reserve afdelingen en regio's en er is € 168.611 toegevoegd aan de bestemmingsreserve verkiezingen afdelingen en regio's.

Aantal leden

Het aantal leden bedraagt per ultimo 2015 25.349. Voor de bepaling van de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties komen alleen die leden in aanmerking die op 1 januari 2015 al lid waren en hun contributie over 2015 hebben betaald. Dit aantal leden bedraagt per 1 januari 2015 in totaal 23.674.

11. Ondertekening van de jaarrekening door het bestuur

Den Haag, juni 2016

Vereniging Politieke Partij Democraten 66

L. Demmers (Voorzitter)

H. Beerten (Politiek Secretaris)

R.C.L. Strijk (Penningmeester en Vicevoorzitter)

T. Dierckxsens (Internationaal Secretaris)

S. Kasmi (Bestuurslid)

M. Verkoulen (Bestuurslid)

A.N. van Egmond (Bestuurslid)

S. Boelema (Bestuurslid)

Accountants

**BAKER TILLY
BERK**

Baker Tilly Berk N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag
T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20
E: denhaag@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan: het bestuur en directie van
Vereniging Politieke Partij Democraten 66
Postbus 660
2501 CR DEN HAAG

Referentie

BK\MdG\0014489\000012\001\MS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66, te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de winst- en verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven". Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66 per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven".

Den Haag, 30 juni 2016

Baker Tilly Berk N.V.

Was getekend,

M.J. de Graaf RA

Retouradres. Postbus 660. 2501 CR Den Haag

Voor wie dit aangaat

Datum

24-06-2016

Betreft

Verklaring omtrent giften 2015

Geachte lezer,

Door middel van dit schrijven wil D66 graag verantwoording afleggen ten aanzien van de giften die over 2015 ontvangen zijn.

Gedurende 2015 zijn er door D66 Landelijk Bureau en Hans van Mierlo Stichting 66 giften van € 1.000 of meer ontvangen. Deze giften waren afkomstig van 65 natuurlijke personen en 1 fonds.

Daarbij waren 7 giften, welke gelijk waren aan € 4.500 of dit bedrag te boven gingen. Deze giften hadden een gezamenlijke waarde van € 70.750.

Het totaalbedrag van de 66 giften bedroeg € 200.467.

Met vriendelijke groet,

R.C.L. Strijk
Penningmeester D66

Baker Tilly Berk N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Overzichten giften 2015 >= € 1.000

GIFTEN D66 VIA LANDELIJK BUREAU

				2015
Voornaam	Achternaam	Adres	Woonplaats	bedrag
1	Menno			€ 8.250
2	Willem	Antal		€ 7.500
3		Sijthoff		€ 3.208
4				€ 1.220
5				€ 2.167
6				€ 1.916
8				€ 2.000
9				€ 2.000
10				€ 2.000
11	Menno	Witteveen		€ 2.000
12				€ 14.500
13				€ 2.000
14				€ 3.000
15				€ 1.916
16				€ 1.916
17				€ 1.916
18				€ 2.000
19				€ 2.000
20				€ 2.000
21				€ 2.000
22				€ 1.000
23				€ 1.550
24				€ 1.700
25				€ 1.829
26				€ 1.894
27				€ 1.700
28				€ 1.054
29				€ 1.380
30				€ 1.640
31				€ 1.448
32				€ 3.102
33				€ 1.448
34				€ 3.256
35				€ 3.019
36				€ 2.783
37				€ 3.256
38				€ 1.217
39				€ 1.186
40				€ 3.256
41				€ 3.256
42				€ 3.256
43				€ 3.256
44				€ 3.974
45				€ 3.974
46				€ 3.256
47				€ 1.836
48				€ 3.974
49				€ 3.256
50				€ 3.256
51				€ 1.956
52				€ 3.974
53	Carla	Paul		€ 1.916
54				€ 6.000
55	Rob	Defares		€ 1.000
56				€ 25.000
57				€ 1.000
58				€ 1.000
59				€ 1.000
60				€ 1.000
61				€ 1.000
62				€ 4.200
63	Jacq	Hovig		€ 4.400
64				€ 4.300
				€ 1.000

GIFTEN VIA HANS VAN MIERLO STICHTING

65				€ 2.000
66		Godefridus Van Hees Fonds		€ 5.000

GIFTEN > € 4.500
 GIFTEN > 1.000 en <= € 4.500
 TOTAAL GIFTEN D66 + VMS

Aantal	Bedrag
7	€ 70.750
59	€ 129.717
66	€ 200.467